

Bertha De Vriese

Ruim beter dan alle mannen en toch niet goed genoeg

1877 - 1958

Een eigen dokterspraktijk, diensthoofd in het stadsziekenhuis, inspectrice van het stedelijk onderwijs: weinige vrouwen kunnen in het begin van vorige eeuw een curriculum voorleggen zoals Bertha De Vriese. Applaus op alle banken? Niet echt. Volgens professor Jacques De Reuck is de professionele levensloop van Bertha De Vriese eerder 'een droevig verhaal'.

Studeren aan de universiteit: begin er maar aan als vrouw in het Vlaanderen van eind 19de eeuw. Om te beginnen: hoe geraak je daar? Middelbaar onderwijs voor meisjes is immers totaal onbestaande.

De oplossing? Privéonderwijs. Vader Lodewijk De Vriese, een geëngageerde volksschrijver en journalist, laat de leraars thuis aanrukken. De jonge Bertha maakt er gretig gebruik van. Het examen voor de Centrale Examencommissie is een lachertje en nog voor haar 17de verjaardag zit Bertha op de Gentse universiteitsbanken. Om geneeskunde te studeren.

Als enige vrouw uiteraard en, tot afgrijzen van haar mannelijke medestudenten, met voorsprong als allerbeste van de klas. *Maxima cum Laude* staat zeven jaar later op haar eindexamen. Met 'de allergrootste onderscheiding' dus. En ze plakt er het jaar nadien nog winst in een universitaire wedstrijd en een gouden medaille van de stad Gent aan vast.

Recherches sur la morphologie de l'artère basilaire is de titel van het proefschrift waarmee De Vriese doctoraert. In 1905 is in Gent alles nog in het Frans.

Bertha mikt op een universitaire carrière en trekt in 1901 naar ziekenhuizen in Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland en Groot-Brittannië om zich verder te specialiseren. Bij haar terugkeer in Gent wordt ze assistent van professor Hector Leboucq. Het worden bijzonder vruchtbare jaren. Ze dissecteert honderden mensenhoofden en groeit uit tot een autoriteit op het vlak van 'slagaderlijke bloedvaten' in de hersenen. Het duurt niet lang of ze doctoraert in de menselijke anatomie. De

Foto's: Universiteit Gent

Intussen heeft de universiteit van Gent Bertha De Vriese al een beetje gerehabiliteerd. Sinds 2001 prijkt haar naam op een voorziening van studentenhomes. Home Bertha De Vriese telt 181 eenpersoonsstudio's.

wetenschappelijke wereld beschouwt haar als een toptalent.

Een opstapje naar het hoogleraarschap? Dat vindt professor Leboucq net dat stapje te ver. Na twee mandaten als assistent krijgt Bertha de bons en wordt vervangen door Georges... Leboucq. Inderdaad, de zoon van de professor. En die ingreep betekent in praktijk het einde van de academische carrière van Bertha De Vriese. Ze is op dat ogenblik amper 31 jaar oud.

Bertha vloekt eens flink en werpt zich nadien volop op de praktische geneeskunde. Ook met veel inzet en succes dus. Maar met in het achterhoofd het knagend gevoel dat het allemaal nog veel mooier had kunnen zijn.

Irène Van der Bracht wordt de eerste vrouwelijke hoogleraar. Aan het Hoger Instituut voor Lichamelijke Opvoeding.